

Regionstyrelsen

Yttrande över promemorian Viktigt meddelande till allmänheten - en översyn av VMA-systemet (Ds 2022:1)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande över Promemorian Viktigt meddelande till allmänheten - en översyn av VMA-systemet (Ds 2022:1).
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat promemorian Viktigt meddelande till allmänheten - en översyn av VMA-systemet (Ds 2022:1), till Region Stockholm för yttrande. Utredningen föreslår en ny lag och förordning på området som ska reglera grunderna för VMA-systemet. Lagstiftningen kommer att peka ut vilka myndigheter som är behöriga att begära sändning av VMA. Förslagen förtydligar också den ordning som ska gälla för en sådan begäran.

Region Stockholm tillstyrker utredningens förslag som syftar till att tydliggöra ansvarsfördelning och vilken typ av bedömningar som myndigheter ska göra vid begäran av sändning av VMA.

Bakgrund

Varnings- och informationssystemet Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA-systemet) syftar till att kunna varna och ge vägledande information vid olyckor, svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner och andra allvarliga händelser. VMA-systemet är inte ett enskilt tekniskt system utan kan beskrivas som en ordning för varning och information till allmänheten genom olika kanaler. Utredningens uppdrag har bestått i att göra en översyn av VMA-systemet och föreslå en sammanhållen författningsreglering av hela systemet.

VMA-systemet är i dagsläget till stor del reglerat genom avtal och överenskommelser. Då VMA-systemet utgör en viktig del av Sveriges

krisberedskap, befolkningsskydd och ytterst försvarsförmåga ska det enligt utredningen inte överlämnas till avtalsparter att förhandla om. Utredningen föreslår därmed en ny lag och förordning på området som ska reglera grunderna för VMA-systemet.

Lagstiftningen ska ange vilka som är behöriga att begära sändning av viktiga meddelanden till allmänheten, något som tidigare reglerats i avtal. Utredningen föreslår att enbart myndigheter ges behörighet till VMA-systemet. Det rör sig bland annat om kommuner, regioner och myndigheter med särskilt ansvar för fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. Lagstiftningen klargör att det är behörig myndighet som ska ta ställning till om förutsättningarna för att begära sändning av ett viktigt meddelande till allmänheten är uppfyllda. Myndigheten ansvarar för vilken information som ska nå ut och ytterst för vilka kanaler som ska användas för sändning.

Utredningen lämnar förslag för en tydligare ansvarsfördelning gällande VMA-kanaler. Utredningen föreslår att ett meddelande som huvudregel ska sändas i radio och tv samt till telefoner. En myndighet kan begära att meddelandet också ska sändas i anläggningar för utomhusvarning, om det bedöms lämpligt. I särskilda undantagsfall kan en myndighet begära att sändning ska ske på annat sätt, till exempel genom endast en av dessa kanaler. Utredningen föreslår vidare att en myndighet ska kunna begära att viktiga meddelanden till allmänheten sänds på andra språk än svenska till telefoner.

Utredningen föreslår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ges det samordnande ansvaret för VMA-systemet som helhet. Myndigheten ska också ansvara för utbildning och information om systemets olika delar, och ha samma övergripande ansvar för utomhusvarningssystemet som i dag.

Lagen om viktigt meddelande till allmänheten och övriga bestämmelser enligt utredningens förslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Region Stockholms yttrande

Utredningens förslag innebär att det blir tydligare vilken typ av bedömningar som myndigheter ska göra vid begäran av sändning av VMA. Sändning av ett VMA kan begäras när det finns fara för liv eller hälsa samt när det finns fara för omfattande skada på egendom eller miljö.

Region Stockholm anser att det är positivt att ansvarsfördelningen tydliggörs och att det föreslås åligga ansvarig myndighet att göra en bedömning om det finns grund för att begära sändning av VMA.

Region Stockholm ser positivt på att det förtydligas att det är den behöriga myndigheten som äger beslutet om att begära sändning av VMA, och hur detta ska formuleras. Som utredningen framhåller är det behörig myndighet som har att göra risk- och farabedömningen samt lämplighetsavvägningar utifrån den faktiska situationen. Det är också myndigheten som är ytterst ansvarig för informationen.

Region Stockholm tillstyrker utredningens förslag.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Carina Lundberg Udelepp
Regiondirektör

Rickard Sundbom
Administrativ direktör

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning - Promemorian Viktigt meddelande till allmänheten – en översyn av VMA-systemet (Ds 2022:1)

Beslutsexpediering

1. Justitiedepartementet